

fig. f. Ex. til Assurance, til Opvarmning, til Ventilation, til Betjening i den store Bygning, Udgifter, der ere overordentlig betydelige, og som fremkalde en meget stor Nedgang i Nettoindtægten ved det kongelige Theater. Jeg skal ogsaa gjøre opmærksom paa, at netop den første Tid har været ganske særlig mislig for Theatret. Vi have tabt 1½ Maaned fra den 1ste September til den 15de Oktober, og det deraf opstaaede Indtægtstab er selvfølgelig overordentlig føleligt for Theatrets Budget. Man har troet at kunne indvinde det Tabte igjen ved at spille saa meget længere henad Sommeren; men efter en Erklæring, der er indhentet fra Theatrets Bestyrelse, vil det vistnok være overordentlig vanskeligt, for ikke at sige umuligt, at gjøre noget Saadant, da Theatrets Kræfter i høi Grad ere opslidte, og da der mangler det Materiel, der er nødvendigt for at spille ikke blot i denne Saison, men ogsaa i næste, og der saaledes maa gjøres store og kraftige Forberedelser i Sommerens Løb, for at man kan begynde Theatrets Virksomhed saa tidlig som mulig til Efteraaret, og for at denne Virksomhed kan i alle Retninger blive saa frugtbringende, som man kan ønske. Den ærede Ordfører for Mindretallet (Hasle) antydede endvidere, at man ingenlunde havde stillet Theatret for knapt. Jeg har imidlertid allerede tidligere gjort opmærksom paa, at naar Theatret skulde forrente og afdrage ikke alene sin ældre, men ogsaa sin nyere Gjæld, behøvede det dertil et Beløb af omtrent 42,000 Kr., saa at det egentlige Tilskud, Theatret vilde erholde fra Statens Side, vilde være 18,000 Kr. eller 9,000 Rd., og Enhver, der har mindste Forestilling om Theatrets Drift og hvad dermed staar i Forbindelse, vil kunne sige sig selv, at det vil være aldeles umuligt at drive Theatret med et saadant Tilskud, uden at der opstaar en overordentlig stor Underbalance, som jo bagefter alligevel vilde komme til at falde Statskassen til Byrde. Det maa jo nemlig vel erindres, at Theatret i ingen Henseende maa betragtes som et industrielt Foretagende, hvorved det kun kommer an paa at tjene saa mange Penge som muligt. Det kgl. Theater er en Kunstanstalt og har til Formaal at fremme Folkets høiere Dannelse og Forædling. Der er derfor heller ikke noget Land i Europa, hvor der er Stats Theatre med et saadant Formaal, uden at Staten yder Tilskud dertil, og det Tilskud af en saadan Størrelse, at det Tilskud, der her gives, selv i den Størrelse, som jeg maatte ønske, ligeoverfor dem er aldeles forsvindende. Men foruden den rent økonomiske Side af Sagen er der endnu et andet Synspunkt, som man heller ikke maa lade ude af Betragtning. Den nye Theaterbygning, som jo er en stor og smuk Bygning, er, som bekendt, udelukkende Statens Eiendom. Deril er der af Private ydet et Tilskud af 100,000 Rd., ja, naar man anslaa alle de Gaaver af forskjellige Slags, der ere blevne ydede dertil i Penge, beløber

det sig endog til en endnu større Sum. Dernæst har Kjøbenhavns Kommune ydet et Tilskud af 250,000 Rd., og det vilde dog se altfor besynderligt ud, om Staten, der nu er udelukkende Eier af dette Theater, vilde til en saadan Nybygning ikke alene ikke yde en eneste Skilling, men endogsaa forlange Renter og Afdrag af den Gjæld, som hidrører fra Ombygningen af det gamle Theater, der nu er nedrevet. Hvis Staten i det Hele taget ikke her giver et Tilskud til Bygningen, der omtrent svarer til det Tilskud, som er ydet af Private og navnlig af Kjøbenhavns Kommune, saa vil jo Sandfynligheden for, at denne skulde i sin Tid ville deltage i at betale Overtskridelsen ved Theatrets Opførelse, blive meget betydelig forringet. Jeg tror derfor, at det er baade i Statskassens og i Theatrets velforetaaede Interesse, at Gjælden udgaa, saaledes som jeg har tilladt mig at foreslaa, og som det er blevet støttet af det ærede Udvalgs Flertal. Jeg tror fremfor Alt, at Theatret, saaledes som enhver Kunstneriff Anstalt, trænger til Ro; men dets Virksomhed vilde blive lammet i mange forskjellige Retninger, naar en saadan Gjæld med Renter og Afdrag bestandig hang som et Sværd over dets Hoved.

Spvad dernæst Universitetet angaar, da yttrede den ærede Ordfører for Mindretallet, at man ikke skulde gjøre nogen Forandring i den Tilstand, der havde bestaaet i 2 Aar, men at man trostigt kunde lade Universitetet og den polytekniske Læveanstalt opspise deres Kapitalformue; man anerkjendte Universitetets Betydning, og der kunde ikke være nogen Tvivl om, at man for Fremtiden fra Statens Side vilde yde endogsaa rundelige Tilskud til Universitetet, naar det ikke selv længer havde de fornødne Midler. Ja, hvis det virkelig forholdt sig saaledes, var Sagen til en vis Grad mindre betænkelig; men hvorledes det i Virkeligheden stiller sig, ser man deraf, at det allerede nu er yderst vanskeligt at erholde de fornødne Bevillinger til Universitetet, medens dog dets Kapitalformue endnu er tilstede; endnu værre vilde det derfor sikkerlig gaa senere. Andre Lande, selv de mest frie f. Ex. Amerika og England, have gjort Alt, hvad der stod i deres Magt, for at sikre Universiteterne de Kapitaler, som engang vare dem tillagte, for at sikre dem mod politiske Bevægelser og Rystelser, der kunde medføre de allerstørste Farer. Men, selv om man nu virkelig for Diebliffet nærrede den Anskuelse, at man i den kommende Tid paa enhver Maade vilde støtte Universitetet, saa er der jo dog Ingen, der kan borge for, at Anskuelserne ikke forandrede sig, naar store Ulykker og Storme gif hen over Landet. Jeg tror dernæst, at man ved at bevare de Kapitaler, der ere henlagte til Undervisningsvæsenet, ogsaa handler i Statthyernes Interesse. Det er jo nemlig en Selvfølge, at, naar Kapitalerne ere tilstede, bliver Til-